

Pestprotocol Basisschool De Dassenburcht

Inhoud	Pagina
1. Begripsbepaling	2
2. Doel pestprotocol basisschool de Dassenburcht	4
3. Preventief pestbeleid	5
4. Indien er toch sprake is van pesten	6
4.1. No blame methode	6
4.2. Vijf sporen aanpak	6
4.3. Stappenplan	11
5. Evaluatie	13
6. Websites	13
Bijlage	14

1. Begripsbepaling; pesten of plagen?

Plagen is niet hetzelfde als pesten. De verschillen zou je zo kunnen aangeven:

Plagen	Pesten
gelijkwaardigheid	machtsverschil
wisselend "slachtofferschap"	hetzelfde slachtoffer
humoristisch	kwetsend
af en toe	vaak/voortdurend

Ook als kinderen geplaagd worden, nemen we dit serieus.

Definities:

Pesten:

Is een vorm van antisociaal gedrag, door een individu of door een groep. Het gebeurt regelmatig, gespreid in de tijd. Het heeft te maken met een ongelijk machtsevenwicht. Het beantwoordt aan de behoeften van hen die de macht in handen hebben. Het schaadt degene die niet bij machte zijn het te stoppen. Het kan allerlei vormen aannemen: verbaal, fysiek, psychologisch.

Pester:

De pester is een persoon (of groep) die met zijn gedrag zijn behoeften aan opwinding, status of materiele winst kan bevredigen en die daarbij de behoeften en rechten van anderen niet respecteert, waardoor die anderen schade ondervinden.

Gepeste:

Met de gepeste bedoelen we een persoon (of een groep) die schade ondervindt door het gedrag van anderen en die vaak de middelen, noch de status, noch de vaardigheid bezit om te reageren om het schadelijke gedrag te stoppen.

De pester en de gepeste hebben een langdurige 'relatie' die wordt gekenmerkt door aanhoudende angstige gevoelens van het slachtoffer. Hierin verschilt pesten van toevallige of willekeurige agressieve handelingen.

Als we pesten zien als interactie waardoor overheersing en status wordt verkregen ten koste van de ander, dan is het alleen door de ontwikkeling van hogere waarden zoals empathie, begrip en onbaatzuchtigheid dat de pester geneigd zal zijn zijn/haar gedrag op te geven en anders te gaan functioneren in de sociale setting.

Pesten komt helaas ook bij ons op school voor. Het is een probleem dat wij onder ogen willen zien en op onze school dan ook serieus willen aanpakken.

Daar zijn wel enkele voorwaarden aan verbonden:

- Pesten moet als probleem worden gezien door alle direct betrokken partijen: leerlingen (gepeste kinderen, kinderen die pesten en de zwijgende groep leerlingen die niets doet), leerkrachten en de ouders/verzorgers (hierna genoemd: ouders)
- De school moet proberen pestproblemen te voorkomen. Los van het feit of pesten wel of niet aan de orde is, moet het onderwerp pesten met de kinderen bespreekbaar worden gemaakt, waarna met hen regels worden vastgesteld. Ieder jaar ondertekenen kinderen deze regels.
- Als pesten optreedt, moeten leerkrachten (in samenwerking met de ouders) dat kunnen signaleren en duidelijk stelling nemen.
- Wanneer pesten ondanks alle inspanning toch weer de kop opsteekt, moet de school beschikken over een directe aanpak. Zie hiervoor punt 6: stappenplan
- Wanneer het probleem niet op de juiste wijze wordt aangepakt of de aanpak niet het gewenste resultaat oplevert dan zal er overlegd worden over een andere aanpak, eventueel met hulp van externe instanties.
- Ook kan er advies gevraagd worden aan de Interne Contact Persoon (hierna genoemd: contactpersoon) binnen het team. Wie de contactpersoon is, staat vermeld in de schoolgids.

2. Doel pestprotocol basisschool De Dassenburcht

Dit pestprotocol heeft als doel om alle kinderen zich bij ons op school veilig te laten voelen, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen. Door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen stellen we alle kinderen in de gelegenheid om met veel plezier naar school te gaan!

We doen dat door regels en afspraken zichtbaar te maken voor kinderen en volwassenen zodat als er zich ongewenste situaties voordoen, zij elkaar kunnen aanspreken op deze regels en afspraken.

Leerkrachten en ouders uit de MR onderschrijven gezamenlijk dit pestprotocol.

3. Preventief pestbeleid

Het klimaat van de school

De Dassenburcht vindt een goed pedagogisch klimaat zeer belangrijk.

Wij vinden een veilige sfeer waarin een kind moet opgroeien van groot belang om zo een volwaardig mens te worden.

Pas als het kind zich veilig voelt, kan het zich ontwikkelen.

De leerkracht is als eerste verantwoordelijk voor een positieve, veilige groepsfeer in de klas.

Binnen elke klas gelden afspraken die samengesteld zijn door kinderen en school. Deze afspraken krijgen een plaats in de klas. De afspraken worden regelmatig herhaald en besproken.

We hopen zodoende dat er een preventieve werking van uitgaat en spreken de kinderen, die zich niet aan de gemaakte afspraken houden, daarop aan.

Leerlingvolgsysteem

Op school nemen wij de SAQI (School Attitude Questionnaire Internet) af.

Dit is een vragenlijst voor kinderen voor groep 6 t/m 8. Hierin komen ook vragen naar boven m.b.t. pesten.

Tevens nemen we vanaf groep 3 sociogrammen af. Hiermee willen we de sociale relaties binnen de klassen in kaart brengen.

Leefstijl

Wij werken in groep 1 t/m 8 met de sociaal emotionele methode Leefstijl. Het Leefstijl-programma kent zes thema's die ieder jaar terugkomen. Hoe ouder de kinderen, des te dieper in wordt gegaan op de thema's. De zes Leefstijlthema's voor primair onderwijs zijn:

1. De groep, dat zijn wij! (over sfeer in de groep)
2. Praten en luisteren (over communicatie)
3. Ken je dat gevoel? (over gevoelens)
4. Ik vertrouw op mij (over zelfvertrouwen)
5. Iedereen anders, allemaal gelijk (over diversiteit)
6. Lekker gezond (over gezondheidsvaardigheden)

Tijdens deze leefstijl - lessen, komt pesten ook uitgebreid ter sprake.

Ouders

Het stappenplan wordt gepubliceerd.

De rest van het pestprotocol ligt ter inzage op school.

In de schoolgids staat een algemeen stukje en de naam van de contactpersoon.

4. Indien er toch sprake is van pestgedrag?

4.1 De "no blame" methode

De "no blame"methode is een aanpak die niet bestraffend werkt.

Het doel is het veranderen van het gedrag van de pester.

Pesten is een vorm van antisociaal gedrag door kinderen met onvoldoende of ongepaste sociale vaardigheden en we willen reageren op zo'n manier dat we ze helpen om beter gedrag te leren.

Er wordt een groepje van 6 tot 8 leerlingen samengesteld, bestaande uit : de pester, een of twee vrienden van de gepeste leerling, een of twee meelopers en een of twee sociaal vaardige leerlingen.

De groep wordt bijeengeroepen om het probleem te helpen oplossen.

Er wordt in de groep niet gepraat over details van de gebeurtenissen en niemand wordt beschuldigd of gestraft.

Er wordt een gedeelde verantwoordelijkheid bij de groep neergelegd om de gepeste leerling te helpen zich gelukkig en veilig te voelen.

De leden van de groep geven geen toestemming meer voor de voortzetting van het pestgedrag.

Ieder lid van de groep geeft in "ik"taalen idee aan om te helpen.

Er wordt een voortgangsgesprek afgesproken met elk afzonderlijk lid van de groep om te horen of de ideeën ook worden uitgevoerd en welk effect is bereikt bij de **gepeste** leerling.

Ook met de gepeste leerling wordt een voortgangsgesprek gevoerd om te horen of het pesten is gestopt.

De voortgangsgesprekken kunnen worden herhaald.

Beide IB-ers zijn op de hoogte van deze methode en kunnen de leerkrachten hierin ondersteunen.

4.2 De vijf sporen aanpak

Deze aanpak is gericht op de 5 verschillende partijen die betrokken zijn bij pesten: het gepeste kind, de pester, de ouders, de klasgenoten en de school.

Leraren hebben een sleutelrol in de aanpak van het pesten. Zij zijn de eerst verantwoordelijken voor de aanpak van het pesten. Het is belangrijk dat zij pesten vroegtijdig signaleren en effectief bestrijden. De leraren worden ondersteund door de Intern Begeleider.

1. Steun bieden aan het kind dat gepest wordt:

Algemeen:

Uiteraard moet er hulp aan het slachtoffer worden geboden. Kinderen die voortdurend worden gepest, kunnen op verschillende manieren reageren. De meeste kinderen worden passief en zitten er duidelijk mee. Een enkel gepest kind gaat zelf uitdagen.

Begeleiding van de gepeste leerling

- Naar het kind luisteren en zijn probleem serieus nemen.
- Medeleven tonen en doorvragen: hoe en door wie wordt er gepest
- Nagaan hoe de leerling zelf reageert, wat doet hij/zij voor, tijdens en na het pesten
- Huilen of heel boos worden is juist vaak een reactie die een pester wil uitlokken. De leerling in laten zien dat je op een andere manier kunt reageren
- Zoeken en oefenen van een andere reactie, bijvoorbeeld je niet afzonderen
- Het gepeste kind in laten zien waarom een kind pest.
- Nagaan welke oplossing het kind zelf wil en bespreken welke andere mogelijk oplossingen er zijn
- Samen werken aan die oplossingen
- Sterke kanten van de leerling benadrukken
- Belonen (schouderklopje) als de leerling zich anders/beter opstelt
- Praten met de ouders van de gepeste leerling en de ouders van de pester(s)
- Zo nodig zorgen dat het kind deskundige hulp krijgt, bijvoorbeeld een sociale vaardigheidstraining om weerbaar te worden.
- Zoeken van een sport of club; waar het kind kan ervaren dat contact met andere kinderen wel leuk kan zijn.
- Voeren van follow-up / nazorg gesprekken.

2. Steun bieden aan het kind dat pest:

Algemeen:

Er wordt uiteraard ook met de pester gesproken. Dit kan een probleemoplossend gesprek zijn (op zoek naar de oorzaak) om vervolgens de gevoeligheid voor wat hij met het slachtoffer uithaalt te vergroten, gekoppeld aan afspraken met evaluatiemomenten. We geven de pester even de gelegenheid om zijn leven te beteren. Natuurlijk is dit wel afhankelijk van de ernst van het pestgedrag.

Begeleiding van de pester

- Praten; zoeken naar de reden van het ruzie maken/pesten (baas willen zijn, jaloezie, verveling, buitengesloten voelen)
- Laten zien wat het effect van zijn/haar gedrag is voor de gepeste
- Excuses aan laten bieden
- In laten zien welke sterke (leuke) kanten de gepeste heeft

Pestprotocol Basisschool De Dassenburcht

- We stellen grenzen en verbinden daar consequenties aan. Pesten is verboden in en om de school. Wij houden ons aan deze regel; straffen als het kind wel pest - belonen (schouderklopje) als kind zich aan de regels houdt
- Kind leren niet meteen kwaad te reageren, leren beheersen, de 'stop-eerst-nadenken-houding' of een andere manier van gedrag aanleren
- Het kind helpen om op een positieve manier relaties te onderhouden met andere kinderen
- Het kind helpen om zich aan regels en afspraken te houden
- Contact tussen ouders en school; elkaar informeren en overleggen. Inleven in het kind; wat is de oorzaak van het pesten?
- Inschakelen hulp; sociale vaardigheidstrainingen, zorgteam (school maatschappelijk werk, onderwijsbegeleidingsdienst, expertisecentrum), contactpersoon binnen de school, centrum voor jeugd en gezin, externe vertrouwenspersoon van de Eenbes.
- Voeren van follow-up / nazorg gesprekken

Oorzaken van pestgedrag kunnen zijn:

- Een problematische thuissituatie
- Voortdurend gevoel van anonimiteit (buitengesloten voelen)
- Voortdurend in een niet-passende rol worden gedrukt
- Voortdurend met elkaar de competitie aangaan
- Een voortdurende strijd om de macht in de klas of in de buurt

3. De ouders van het gepeste en van het pestende kind steunen

3.1 Ouders van gepeste kinderen:

- Houd de communicatie met uw kind open, blijf in gesprek met uw kind.
- Als pesten niet op school gebeurt, maar op straat, probeert u contact op te nemen met de ouders van de pester(s) om het probleem bespreekbaar te maken.
- Pesten op school kunt u het beste direct met de leerkracht bespreken
- Door positieve stimulering en zgn. schouderklopjes kan het zelfrespect vergroot worden of weer terug komen.
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een (team)sport
- Steun uw kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt

3.2 Ouders van pesters:

- Neem het probleem van uw kind serieus
- Raak niet in paniek: elk kind loopt kans een pester te worden
- Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen
- Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet
- Besteed extra aandacht aan uw kind
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een (team)sport
- Corrigeer ongewenst gedrag en benoem het goede gedrag van uw kind
- Maak uw kind duidelijk dat u achter de beslissing van school staat

3.3 Alle andere ouders:

- Neem de ouders van het gepeste kind serieus
- Stimuleer uw kind om op een goede manier met andere kinderen om te gaan
- Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag en benoem goed gedrag
- Geef zelf het goede voorbeeld
- Leer uw kind voor anderen op te komen
- Leer uw kind voor zichzelf op te komen

4. De middengroep (de rest van de klas) betrekken bij de oplossingen van het pestprobleem:

Om de zwijgende middengroep tot bondgenoot in de strijd tegen het pesten te maken zijn de volgende acties mogelijk:

- Met de kinderen praten over pesten en over hun eigen rol daarbij
- Lessen van Leefstijl herhalen
- Met de kinderen overleggen over mogelijke oplossingen en over wat ze zelf kunnen bijdragen aan die oplossingen
- Samen met de kinderen werken aan oplossingen, waarbij ze zelf een actieve rol spelen

Pestprotocol Basisschool De Dassenburcht

- Pesten aan de orde stellen in de klas bijvoorbeeld door aandacht voor dit pestprotocol en het onderwerp regelmatig terug te laten komen. Telkens in andere bewoordingen en ook gebruikmakend van verschillende werkvormen.
- Als een leraar met de klas spreekt over pesten, is het raadzaam geen peestsituatie in de klas als uitgangspunt te nemen, maar het onderwerp daar bovenuit te tillen. Gebeurt dit niet dan kan de klas het probleem ontkennen, bagatelliseren, het slachtoffer de schuld geven of zeggen dat het maar een grapje is. Of de pesters gaan het slachtoffer voor zijn klikken bestraffen.
- Via rollenspel het buitengesloten zijn aan den lijve ondervinden.

5. De algemene verantwoordelijkheid van de school

- De school zorgt dat de directie en de leerkrachten voldoende informatie hebben over pesten in het algemeen en het aanpakken van pesten in de eigen groep en de eigen school.
- De school neemt stelling tegen het pesten.
- De school werkt aan een goed beleid rond pesten en veiligheid van leerlingen waar de hele school bij betrokken is.
- De school evalueert het pestprotocol systematisch (1 keer per jaar).
- Het team maakt pesten bespreekbaar met elkaar.

4.3 Stappenplan

Stappenplan anti pestprotocol

Vooraf: Iedere melding van pestgedrag dient serieus genomen te worden en te worden geverifieerd.

Op het moment dat een leerling, een ouder of een collega melding maakt van pestgedrag worden de volgende stappen ondernomen. Deze stappen zijn erop gericht om het pestgedrag zo snel mogelijk te stoppen.

Daarbij nemen we in acht dat "hij lokte het zelf uit" geen argument is. Pesten is nooit te verantwoorden.

Stap 1

De leerkracht houdt een klassengesprek. Dit om de kaders uit te zetten en begrippen te bepalen. Wat is pesten eigenlijk? Wie pest? De rol van andere kinderen (zweigende middengroep) wordt genoemd, alsmede de rol van de school. We maken duidelijk dat pesten onacceptabel is op onze school. Er zal benadrukt worden dat alle kinderen zich veilig moeten voelen op school. Het melden van pesten is geen klikken. Angst om zaken te melden zal moeten worden weggenomen.

In het begin van het schooljaar vindt stap 1 in alle groepen plaats.

Deze stap wordt gedurende het jaar herhaald.

Stap 2

Ouders van de leerling die genoemd wordt als pester en de ouders van de gepeste leerling worden op de hoogte gebracht van de situatie en geïnformeerd over de vervolgstappen.

De leerkracht heeft een afzonderlijk gesprek met de leerling die gepest wordt. Aan de hand van zo concreet mogelijke voorvallen uit het recente verleden en nieuwe observaties wordt een analyse gemaakt en de ernst van de situatie ingeschat. Hierbij is de mate van effect op de gevoelens van de gepeste leerling maatstaf.

Indien wenselijk kan de leerkracht de ib-er en/of contactpersoon op de hoogte stellen.

Stap 3

In overleg met betrokkenen wordt afgesproken welke aanpak zal worden gehanteerd: de 'no blame' methode of de 5 sporen aanpak. Onze eerste voorkeur gaat hierbij uit naar de 'no blame' methode.

Als volgens de 5 sporen aanpak wordt gewerkt wordt er in deze fase ook een individueel gesprek gevoerd met de leerling die pest.

Het team wordt op de hoogte gesteld van het pestgedrag i.v.m. toezicht op het plein e.d.

Stap 4

Er vindt steeds terugkoppeling plaats met de ouders. Er worden mededelingen gedaan m.b.t. de afspraken. Met de ouders wordt afgesproken dat er steeds na een evaluatie contact opgenomen zal worden om de voortgang te bespreken.

Pestprotocol Basisschool De Dassenburcht

In overleg met de betrokken ouders kan er ook contact worden opgenomen met TSO / BSO.

Opmerkingen:

- Alle concrete acties en afspraken worden door de leerkracht vastgelegd in het leerlingvolgsysteem.
- Acties en afspraken dienen erop gericht te zijn het pesten te stoppen en het gedrag van de pesterte te veranderen.
- Bij aanhoudend pestgedrag kan deskundige hulp worden ingeschakeld zoals het zorgteam en het expertisecentrum/ Het Tussenstation of de externe vertrouwenspersoon.

Eventueel kan er besloten worden om een stap 5 te ondernemen:

Stap 5

Gesprek met alle ouders uit de groep over het pestprobleem in de groep. Dit met name als er sprake is van een grote zwijgende groep onder de klasgenoten die niet op het pestgedrag reageert of durft te reageren.

Dit gesprek wordt geleid door de directie. De leerkracht(en) van de groep, de betrokken IB-er en de interne contactpersoon zijn op deze avond aanwezig. De externe vertrouwenspersoon kan daar ook bij aanwezig zijn.

Doel: informatieverstrekking en wat kunnen ouders doen om het gedrag te beïnvloeden? Er zal ook gestimuleerd worden dat ouders onderling contact zoeken.

In het uiterste geval kunnen in overleg met alle partijen (leerkracht, team, ouders, ib-er, contactpersoon en directie) nog enkele stappen gezet worden.

Eventuele overplaatsing naar een andere klas. Dit kan naar inzicht van de school plaatsvinden.

Schorsing, verwijdering en/of detachering (tijdelijke plaatsing op een andere school) gaat altijd in overleg met het bestuur.

Hiervoor hanteren we de afspraken van de Eenbes. Deze afspraken zijn als bijlage toegevoegd.

Pestprotocol Basisschool De Dassenburcht

5 Evaluatie

Dit pestprotocol is door team, directie en MR vastgesteld en wordt ieder jaar geëvalueerd.

6 Websites

Meer informatie over het tegengaan van pesten is te vinden op
www.pestweb.nl
www.leefstijl.nl

Bijlage:

Afspraken rondom schorsing, verwijdering en detachering van de Eenbes.

2.5. t.a.v. schorsing

T.a.v. schorsing is in de WPO niets geregeld. Men heeft de mogelijkheid zich te conformeren aan de regels die gelden in het voortgezet onderwijs.

2.6. t.a.v. verwijdering

- De beslissing over verwijdering van leerlingen berust bij het bevoegd gezag.
- Voordat wordt besloten tot een procedure van verwijdering hoort het bevoegd gezag de directeur, de betrokken groepsleraar en de ouders.
- Het bevoegd gezag voert overleg met de inspectie.
- Het bevoegd gezag deelt een besluit tot verwijdering schriftelijk en met opgaaf van redenen aan de betreffende ouders mede. In het schrijven wordt gewezen op de mogelijkheid binnen 6 weken na dagtekening bezwaar tegen de beslissing aan te tekenen bij het bevoegd gezag.
- Indien de ouders gebruik maken van de mogelijkheid een bezwaar in te dienen, worden zij evenals de directeur en de betrokken leerkracht gehoord door het bevoegd gezag. Het bevoegd gezag beslist binnen 4 weken na ontvangst van het bezwaarschrift op het bezwaar en deelt de beslissing met motivering mede aan directeur en betreffende ouders. De ouders worden gewezen op de mogelijkheid tot het aantekenen van beroep tegen de beslissing bij de rechtbank.
- Indien aantoonbaar gedurende 8 weken, gerekend vanaf het moment dat de ouders op de hoogte zijn gebracht van het verwijderingsbesluit, zonder succes is gezocht naar een zodanige school of instelling waarnaar kan worden verwezen, kan tot definitieve verwijdering worden overgegaan.
- Bij plaatsing op een andere school wordt het leerlingdossier van de betreffende leerling overhandigd aan de directeur van de ontvangende school.

3.7. Verwijdering

De volgende motieven kunnen aanleiding zijn een leerling van school te verwijderen:

- ernstig wangedrag van leerling of ouder/verzorger. Van ernstig wangedrag is sprake als het niet beperkt blijft tot een incident, dus herhaaldelijk voorkomt, en als het ingrijpend negatieve, in zekere zin onomkeerbare effecten heeft voor de rust, veiligheid of sfeer op school of in de groep;
- ernstige verstoring van de vertrouwensrelatie tussen school en de ouder/verzorger;
- achterhouden van relevante informatie bij de inschrijving van de leerling door de ouder/verzorger;
- weigering van ouder/verzorger om een leerling te laten onderzoeken, omdat vermoed wordt dat een leerling een toelaatbaarheidsbeschikking zal krijgen voor

Pestprotocol Basisschool De Dassenburcht

het speciaal onderwijs, vanwege ernstige leerachterstanden of gedragstoornissen;

- weigering van ouder/verzorger een rugzakleerling aan te melden bij het speciaal onderwijs na het verkrijgen van een toelaatbaarheidsbeschikking en een vaststelling door de school/het zorgteam dat begeleiding binnen de eigen school de zorgcapaciteit van de school te boven gaat;

Indien een school overgaat tot verwijdering dient nauwkeurig de procedure gevolgd te worden zoals beschreven in hoofdstukje 2.6.

3.8. Detachering

In specifieke situaties kan besloten worden niet over te gaan tot schorsing of verwijdering maar tot detachering. Een leerling wordt dan op basis van afspraken tussen ouders en school een beperkte periode geplaatst op een andere school, maar blijft ingeschreven op de oude school. Hiertoe hanteert de school een detacheringsovereenkomst. Deze is als bijlage bij dit document toegevoegd (bijlage 3)